

MECSEK HÍRADÓ

342. szám

2026. október

Kitüntetések

Szeptember 26-án Dobogókőn, az MTSZ Természetjárók Napja ünnepségén két baranyai turistatársunk is kitüntetést vehetett át:

Óri Zsuzsanna (Hétdomb Természetbarát Egyesület) a
„Természetjárás fejlesztéséért **ARANY fokozat**”,

Takács Ferenc (Hosszúhetényi Turista Egyesület) a
„Természetjárás fejlesztéséért **BRONZ fokozat**”

elismerésben részesült. A kitüntetésekhez ezúton gratulálunk, és további eredményes természetjáró munkát kívánunk!

Dél-dunántúli Regionális Természetbarát Találkozó Villány, 2026. szeptember 25-27.

„Történelem a tájban, táj a történelemben” – avagy miért választottuk a Villányi-hegységet a regionális találkozó színhelyéül?

A válasz egyszerűnek tűnik. Azért, mert szerettük volna megmutatni a mediterrán hangulatú Villányi-hegység csodákkal teli természeti, kulturális örökségét. De a táj gazdag történelme is vonzotta figyelmünket e vidék felé. Pár kilométerre a találkozó helyszínétől zajlott le 500 évvel ezelőtt a mohácsi csata, s 339 éve a Szársomlyó és a villányi Templom-hegy lábainál a nagyharsányi csata. És nem utolsó szempont volt az, hogy Villány a „bor városa”, hiszen mi természetjárók sem vetjük meg a jó itókát.

Mindezekhez az adottságokhoz, ehhez a környezeti háttérhez kellett egy vonzó, tartalmas programokkal teli hétvégét megtervezni, megszervezni és átnyújtani a találkozó résztvevőinek. Olyan természetjáró tevékenységet, olyan „élménygazdag” programot kínálni, amely a korábbi hagyományokat követi és tartalmas elfoglaltságot nyújt a találkozó 83 résztvevőjének, valamint a szombati programjainkhoz csatlakozó túratársaknak.

A várost bemutató séta, a teljesítménytúra, a kerékpározás, a tájékoztatósi játék és a vezetett túra mellett legyen kvízzjáték, múzeumlátogatás, borkóstoló, pincelátogatás, turista-bál és zárásként egy kitűnő falusi vendégfogadás.

Rendezvényünk bázisa a Villányi Művelődési Ház és Könyvtár volt. A hétvége mindhárom napján kötődtek programok az intézményhez.

Pénteken este turista kvízt vezényelt le itt Fodor Péter tanár úr Szabó-Dalecker Ibolyával, aztán Kovács Dezső „Villányi Cuvée” című könyvét mutatta be. Ezt követően Ősi Gábor az Ősi Pincészet borait ízlettette meg velünk. Őt fajta bort és kétféle mustot kóstolhattunk, Gábor remek felvezető gondolataival.

Szombaton a „Szársomlyó kincsei” teljesítménytúra indítási pontja és „befutója” volt a művelődési ház. A teljesítmény- és ismeretterjesztő túra négy távon várta a „kalandvágyó” túrázókat: 4, 12, 24 és 40 km-en. Jancsi Attila és Andrasek Csaba csapata (Dráva TSE, Tenkes TE) példamutató módon vezényelte le az eseményt. Both Viki, Kertész Nelli és Tátrai Bea közel 130 résztvevőt indított el a négy távon. Ahogy a szombati programok közül a Nagyharsányi Szoborparkban megrendezett tájékoztatósi játékot és a Szársomlyóra vezetett túrát, úgy a teljesítménytúrárt is „megnyitottuk” külső résztvevők számára. Nagy Balázs a Nagyharsányi Szoborparkban tervezett és vezetett egy rendkívül izgalmas tájékoztatósi játékot Fodor Péter és Strasser Péter segítségével. A két pályát összesen 34 fő teljesítette. Vasárnap reggel a művelődési ház nagytermében megtekintettük a Müller Nándor fotóiból összeállított, „Mohács 500: várak és mecsetek a Dráva két partján” című kiállítást. A kiállított képekről Müller Nándor és Varga Szabolcs történész, kutató beszélt. Ezt követően Mezei Attila mutatta be „Névtelenek 1526” című könyvét.

A vasárnapi program Mohácson, a Kanizsai Dorottya Múzeumban folytatódott. Varga Szabolcs a mohácsi csatával kapcsolatos legújabb kutatási eredményekről, a csatával kapcsolatos tévhitekről, a csata új megítéléséről tartott remekbe szabott előadást. A találkozózt Liptódon, egy német nemzetiségi településen zártuk. Markesz István túratársunk és vendéglátónk a 18. században épített templomnál várt bennünket. A falu történetéről, a templomban található értékekről tartott tájékoztatást. Treitz Károly pedig egy helyi különlegességről, a „Mesevers” tanösvényről tartott ismertetőt. Ezt követően egy kitűnő ebéddel vendégelt meg házigazdáink: Markeszné Riba Szilvia és Markesz István.

A fent leírtakon túl, szombaton Bock Pince látogatáson vett részt mintegy 30 fő, este pedig Hencsei Zsolt és társa „húzta a talpalávalót” a turistabálon. A bálon köszöntöttük Őri Zsuzsanna és Takács Ferenc túratársainkat, akik Dobogókőn, a „Természetjárók Napján” MTSZ kitüntetést vehettek át.

Már csak annyi maradt vissza, hogy köszönetet mondjak a tervezésben, szervezésben és megvalósításban oroszlánrészt vállaló Both Viktóriának, Takács Ferencnek és Jancsi Attilának. Megköszönjem mindazon túratársaimnak, akik segítettek a programok lebonyolításában.

Óriási köszönet a találkozó védnökeinek, Mayer István úrnak, Villány polgármesterének és Ripszám István úrnak, a Mecsekerdő Zrt. vezérigazgatójának a támogatásukért. Nagyon hálásak vagyunk a Villányi Művelődési Ház és Könyvtár igazgató asszonyának, Bock-Báthori Emesének és marketing referensének, Schuller Anikónak mindenre figyelő, önzetlen és hathatós segítségéért.

A rendezvény helyszínén és a BMTSZ honlapon feltüntettük rendezvényünk külső támogatóit. Nekik szintén nagy köszönet jár, amiért anyagi támogatásban részesítették a megyei szövetséget vagy/és tombolatárgyak felajánlásával támogatták rendezvényünk sike-

res megvalósítását. A tagszervezeteink által felajánlott tárgyjutalmakat, tombolatárgyakat is nagyon köszönöm.

Azt gondolom – és a résztvevők megnyilatkozásai is arra utalnak –, hogy egy rendkívül tartalmas és színvonalasan megrendezett regionális találkozót „tett le az asztalra” a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség.

Schóber József

Hat nap a Szlovák Paradicsomban

2026. augusztus 16-21.

1. nap. Utazás: Pécs – Miskolc – Kassa – Szepesi vár (Spišský hrad) – Igló (Spišská Nová Ves) – Szepessümege (Smržany)

A vasárnapi, ráadásul hajnali indulás ellenére mindenki időben megérkezett az indulási pontra és izgatottan várta, hogy elkezdődjön a „nagy kaland”. Gida Tibor, a Dráva TSE korábbi elnöke, az utazás megálmodója és szervezője jól előkészítette a hat napos kirándulást, hiszen két alkalommal is tájékoztatást tartott a résztvevőknek. A kiránduláson tizenhatan vettünk részt, két gépkocsival és egy kisbusszal utaztunk. A kisbuszt Nagy Csabi vezette, heten utaztunk vele. A Tibi és Laci által vezetett gépkocsikban 4-4 fő utazott. A kora reggeli gyéresebb forgalmat kihasználva tempósan haladtunk az M6-os, az M0-s és az M3-as autópályán, amíg egy buszbaleset miatt Mezőkeresztes környékén letereltek az autópályáról. Miskolc előtt már újra a pályán robogtunk Kassa felé. Északi irányban, Eperjes felé az E50-es szlovák autópályán folytattuk utunkat. Gyönyörű tájak suhantak el mellettünk: hegyek, hegyvonulatok, hegyi rétek, legelők. Itt sokkal üdőbb volt a természet, mint nálunk, itt kevésbé „égtek meg” a rétek, legelők a hőségától. A távolból feltűntek a sziklaoromra épített szepesi vár körvonalai.

„A szepesi vár 4 hektáros (41 426 m²) kiterjedésével Közép-Európa egyik legnagyobb vára. A vár és a társított kulturális emlékművei (Szepeshely, Szepesvár, Zsiga) együttesen a világörökség részei.”

A parkolóból szerpentinút vezet a szikla tetején álló vár bejáratához. Sorban állás a belépőjegyért, aztán irány a fellegrvár. Ahogy egyre feljebb értünk, egyre szebb kilátás tárult eléink. A vártól nyugatra lent Szepeshely középkori gótikus templomát és régi épületeit pillantottuk meg, távolban körös-körül hegyvonulatok, hegycsúcsok ágaskodtak a felhők felé. Egy órát kaptunk a vár megtekintésére, így sietősen jártunk körbe. Következő látnivaló Igló belvárosa volt. Tulajdonképpen egy hosszú, kelet-nyugat irányú park déli és északi oldalán épültek a belváros szebbnél szebb épületei. Körbesétáltunk a belvárosban, megcsodáltuk a park közepén álló hatalmas, gótikus eredetű templomot, a kissé elhanyagoltnak tűnő színházi épületet, majd elindultunk a Szepessümegeen található szálláshelyünkre. A szállás elfoglalását követően meglátogattuk a közeli áruházat a készletek feltöltése céljából, majd közös vacsorát fogyasztottunk el „hozott anyagból”. A vacsorát követően poharazgattunk és „megváltottuk a világot” a késői órákig.

2. nap. Túra a Hernád-áttörésben: Tamásfalvi-kilátó (Tomášovský výhľad) – Hernád-áttörés – Létánfalvi malom (Letanovský mlyn)

Reggeli után izgatottan készültünk az utazást követő első túranapra. A kisbusszal és az autókkal Létánfalva (Letanovce) települést elhagyva, leparkoltunk az erdő szélén. Tibi vezetésével a Pri Starej Horárni nevű helyről gyalogosan indultunk a piros sáv, kék kör jelzésen az erdőben. Egy kis bizonytalanságot követően a sárga sáv jelzésen haladtunk a Tamásfalvi-kilátó felé kelet-délkelet irányban. Az erdőből kiérve már a kék kör jelzést is elértük újra. A 634 m magas Pri Tomasovskom vyhlade elnevezésű ponton szép kilátás tárult elénk északi irányban, északnyugatra a Magas-Tátra csúcsai tűntek elő a párából. Először délnyugati, majd délkeleti irányban haladva értük el a Hernád feletti magas sziklaperemet. Az itt található szirtet Tamásfalvi-kilátónak hívják.

„A Tamásfalvi-kilátó a Szlovák Paradicsom egyik legszebb, kb. 150-200 méter magas sziklaoromról nyíló, korlát nélküli kilátópontja, ahonnan tiszta időben a Magas-Tátra is látszik.”

Miután kicsodálkozta magát a csapat, fényképek is készültek, továbbindultunk a nagyon meredek és nagyon köves, csúszós zöld sáv jelzésű úton a Hernád felé. A kék sáv jelzést követően folyásiránnyal szemben haladtunk északi irányban, kezdetben a bal parton. Miután egy bedőlt fától kissé megsérült vashídon átkeltünk, kezdődött a kalandtúra: a víz fölé nyúló vastálcák, kapaszkodóláncok, kitüremkedő sziklafalak nehezítették a haladást. Felejthetetlen látványt nyújtott ez a szakasz. A víz által kimosott barlangok, meredek sziklafalak látványa megérte a fáradságot. Ahogy lassan elhagytuk a Hernád partját, meredek út vezetett a Karthauzi-híd (Kartuzinská most) és a Létánfalvi malom felé.

„Az eredeti kőhidat a karthauziak építették a 15. században. A karthauzi út része volt, amely lehetővé tette a klástoriskei kolostoruk ellátását. A híd ötszáz évig, 1944. október 13-ig szolgált. A megszálló német csapatok felrobbantották a hidat, hogy megnehezítsék a klástoriske környékén működő partizánok kommunikációját és ellátását. A második világháború után egy új ideiglenes hidat építettek az eredeti régi híd helyére. 1995-ben a Letanovce Városfejlesztési Hatóság újjáépíttette a középkori híd egy másolatát. A történelmi jelleg megőrzése növeli a híd értékét, akárcsak az a tény, hogy ez az egyetlen kőhíd a Szlovák Paradicsom Nemzeti Parkban.”

A malomnál található hétvégi házak sora után elértük a valamikori malom romjait és legfőképpen a büfét. Pihenést és felfrissülést követően indultunk vissza a piros sáv jelzésen a járművekhez. A mai program másik része Lőcse városa volt. A főtéri parkolást követően egy órát kaptunk szigorú vezetőnktől a belvárosra. A városháza mellett elhaladtunk és a híres gótikus szárnyas oltárokat rejtő templom felé vettük az irányt. Engedtünk a csábításnak és bevállaltuk a toronylátogatást. Lihegős rohanás a toronyba, aztán pihenésként megcsodáltuk a gyönyörű panorámát. Ezt követően látogattuk meg a gótikus székesegyházat és a hírneves szárnyas oltárokat.

„A 18,62 m magas, hársfából faragott későgótikus főoltár, amely a világon a legmagasabb, Lőcsei Pál keze munkáját dicséri. 1507 és 1517 között készült. Az oltár fő alakjai Szent Jakab, Szent János és középen Szűz Mária. Predelláján az Utolsó vacsora látható szőlőmintás díszítéssel.”

Egy lőcsei fagyí még belefért a villámlátogatásba, aztán irány a járművek. Esti programként a közös vacsora elkészítése is szerepelt. Széles körű összefogással – Gida Tibi írá-

nyításával – elkészült a nagyon tartalmas, finom paprikás krumpli. Olyan jó étvágya volt a csapatnak, hogy a vacsora „mindegyszálig” elfogyott.

3. nap. „Adrenalin növelő” túra a Suchá Belá és a Kláštorisko-szurdokban két csoportban. A) Erdőalja – Suchá Belá – Kláštorisko – Létánfalvi malom – autóbusz-parkoló /17 km/; B) Parkoló – Létánfalvi malom – Hernád-áttörés – Kláštorisko-szurdok – Kláštorisko – Létánfalvi malom /12 km/

A csapat kettévált egy hosszabb és egy rövidebb (de nem könnyebb) túrára. A Suchá Belá szurdok bejáratí parkolójában szálltunk ki tizenegyen az autókból és a buszból, hogy közel 6 km utat és 430 m szintet leküzdve megismerkedjünk a vadregényes szurdokvölgygel.

„A Szlovák Paradicsom leglátogatottabb és egyik leglátványosabb szurdoka a Suchá Belá. A szlovák elnevezés magyarul annyit tesz: „Száráz-Fehér” vagy „Száráz-szép” (szlovákul a suchá jelentése száraz, a belá pedig a fehér vagy szép/csinos melléknév nőnemű alakja, ami gyakran víz- vagy völgynévre utal). A túra kiindulóponja a Podlesok (Erdőalja) nevű turistaközpont, amely Káposztafalva (Hrabušice) mellett fekszik. A túra jellege: egyirányú, láncokkal, létrákkal és fém tálcákkal kiépített, kalandos szurdokvölgy. A Szlovák Paradicsom szurdokai segédeszközeinek teljes palettáját és kihívásait megtaláljuk ebben a csodaszép, vadregényes, romantikus völgy szorosan.”

Nem siettünk. Mindent alaposan megnéztünk, bevártuk egymást a nehezebb szakaszok végén. Az előrejelzések és az internetre feltett videók óriási tömeget jósoltak, de kellemes meglepetésünkre nem volt túlsúfolt a völgy. Mind a tizenegyen épen értünk ki a „Zlabky” nevű tisztásra. Miután megettük szendvicseinket és megpihentünk, továbbindultunk a Kláštorisko-hoz. Ez volt a megbeszélt találkozóhely a másik túra résztvevőivel. A sárga sáv jelzésen indultunk el északkeleti irányban a kövezett úton, majd a piros sávon keleti irányban vezetett az út a Kolostorhoz. A többiek már vártak ránk. Egy frissítő sört követően megtekintettük a kolostorromokat.

„Kláštorisko turistaközpont a Szlovák Paradicsom Nemzeti Park belterületén helyezkedik el. Az első turista menedékházat 1923-ban építették. A menedékkőn a karthauzi rend kolostorának (XIII–XIV. század) rekonstruált maradványai tekinthetők meg.”

Most már együtt indultunk a Létánfalvi malom felé továbbra is a piros sávon. Az erdőben, a tisztásokon kellemesen kanyargó, közel egy szinten haladó út később sziklás, szerpentin lejtővé vált, alattunk mély szakadékkal. A kapaszkodóláncok sem könnyítették a lefelé haladást. Aztán végre leértünk a Karthauzi-hídhöz, azaz elértük a Hernádot. A Létánfalvi malomnál mindenkinek nagy szüksége volt a frissítésre. Ma gyönyörű tájkon túráztunk, de alaposan elfáradtunk.

Schóber József

4. nap. Reggeli után az összepakolt bőröndjeinkkel elhagytuk a szepessümegei szállásunkat és Tátralomnic felé vettük az irányt. A lanovka állomásánál megvettük a jegyeket és először egy négyszemélyes, majd egy hatszemélyes kabinban utazva értünk fel a Lomnici-csúcs alatt 1754 m magasságban lévő Kő-pataki-tóhoz (amiben alig volt víz) és csillagvizsgálóhoz. Itt már jóval hűvösebb volt az idő, sőt egy kicsit szemerkélt az eső is, de nem sokáig.

Kaptunk egy órát a körbenézésre, mindenki arra indult, amerre tetszett neki. Mi Zsuzsi-val a csillagvizsgáló alatt indultunk meg a turistaúton, ahol rengeteg áfonyát találtunk és ettünk. Kilátásunk pazar volt. Sajnos a 2634 m magas Lomnici-csúcs ködpárában volt, így azt nem láttuk. Egy kis kitérőt tettünk még a csillagvizsgáló felé a törpefenyvesben, aztán már vissza is kellett fordulnunk. Ugyanúgy a lanovkával le is jutottunk a kiindulópontunkhoz, az ajándékboltba. Itt máris befogtunk a vásárolgatásba. Az autóinkhoz igyekezvén békésen letelező szarvasokba botlottunk.

Indultunk a második szállásunkra Imrikfalvára (Dedinkybe), útközben a Dobsinai-jégbarlangot néztük meg. 800 métert gyalogoltunk a bejáratig. Sajnos bent nem lehetett fotózni, de pár kép készült a bejáratnál. Jó hideg volt bent. Hatalmas mennyiségű jég van benne, van, ahol 26 méter vastagságban lefelé. Szép képződmények rakódtak le jégből. Ezután irány Dedinkybe a Chata Pod Vlekom hegyi szállásra. Az első, amit láttunk innen, egy hatalmas víztározó volt, amiben fürödni és csónakázni is lehetett. Elfoglaltuk a szállást, majd egy helyi vendéglőben megvacsoráztunk és még egy esti séta is belefért.

5. nap. Dedinky – Zejmár-szurdok és Geravy-tető – Dedinky

A szállásunk mellett az erdőn keresztül indultunk felfelé, majd nagyon szép legelők és fenyvesek mellett értünk át a Zejmár-szurdok bejáratához. Jegyvásárlás után indultunk a patak mellett fel a sziklás, köves részeken, néhol a fa gyökerein húzva fel magunkat. Jöttek a tálcák, létrák, majd a vízesés mellett ismét létrák, teljesen függőlegesen. Sziklafalak közé vittek fel. Látványosan szép volt, na meg nagyon kalandos. Kilátóponthoz értünk fel, rácsodálkoztunk a mélységre és magasságra. Pihentünk egyet, majd a patak medrében folytattuk utunkat felfelé. Erdei úton értünk fel a Geravy-tető és pihenőre. Itt volt büfé, ahol lehetett ételt-italt vásárolni. Voltak páran, akik egy rövidebb úton visszamentek a szállásra. A többség Józsi vezetésével az elkerített skót felföldi marhák mellett indult meg, és egy nagyobb kört megtéve a turistaúton tértünk vissza Dedinkybe.

Utunk során sok szép panorámánk volt, amit meg is örökítettünk. Túránk 11 km-es volt 446 m szintemelkedéssel. Gida Tibi és segítői eközben isteni finom ebédet készítettek, amit jóízűen elfogyasztottunk.

Ebéd után kis pihenés következett, majd hatan az egyszemélyes lanovkával – ami állandóan járt körbe – utaztunk fel a Geravy-tetőre. A kezelő a startvonalra állított háttal a székeknek, és amikor a szék odaért, puff, belelökött, és ránc csukta a kart. 20 percig tartott az utazás, a tetőre felérve meg kirántott belőle egy másik kezelő. Egy élmény volt az út, hol lent, hol fent jártunk a székekben! Pisti javaslatára most ellenkező irányba indultunk a kilátópontok felé. Nagyon szép volt a táj, kicsit erdélyi filing a sok kaszálóval, fenyvesekkel, még zergék is voltak út közben. Az egyik kilátópont a Dedinky-tóra nézett, a másik a Szlovák Paradicsomra, ahonnan a Magas-Tátra is látszott és az Alacsony-Tátrából is láttunk valamennyit. Estefelé értünk vissza a településre, ahol még találkoztunk az úton egy kis keresztes viperával. A helyi PUB-ban egy hideg helyi sört még elfogyasztottunk és beszélgettünk a sok szép élményről, ami ért bennünket.

6. nap. Reggeli után lehoztuk a bőröndjeinket és készültünk a hazaútra. Útközben a betleri Adrássy-kastélynál álltunk meg. Először a parkjában sétáltunk, de olyan hatalmas volt, hogy nem lehetett végignézni, mert kezdődött a tárlatvezetés. Józsi magyar nyelvé

ismertetőket osztott szét, azokon követtük nyomon az információkat. A kastély pompásan berendezett volt, gazdagon maradt fenn minden. Ezután a gróf feleségének épített mauzóleumát tekintettük meg, ahol mindketten nyugszanak. Az útról lehetett a magasban látni Krasznahorka várát, sajnos nem látogatható. Majd irány a határ. Átérve ismét a Zemplén hegyeit, várait láttuk. Még egy pihenőnk volt a benzinkútnál, ahol ebédeltünk és jégkrémeztünk. A kora esti órákban értünk haza.

Minden elismerésem Gida Tibinek, aki flottul megszervezte az utat és közben vezetett oda-vissza is. Természetesen Csabának és Lacinak is köszönjük, hogy ez utóbbit megtették. Nagyon szép kalandos hat napot töltöttünk el a Szlovák Paradicsomban, sok élményt értünk haza.

Várnainé Hajni

Dunántúli Megyék Természetbarát Vezetőinek Tanácskozása 2026. augusztus 28-30., Királyszállás

2026. augusztus utolsó hétvégéjén Királyszálláson rendezte meg a Veszprém Megyei Természetbarát Szövetség a megyei természetbarát szervezetek vezetőinek hagyományos dunántúli találkozóját. A rendezvénynek a Várpalota melletti Nagy-Magyarország Park volt a helyszíne és bázisa. Baranya megyéből Takács Ferenc alelnök és Schóber József elnök vett részt a rendezvényen. A dél-dunántúli megyéket rajtunk kívül Jakab Éviék hárman és Fodor Péter képviselte.

Harkai Ferenc (VMTSZ elnöke) és csapata igazán szép, színvonalas programmal színesítette a tanácskozást. A program megnyitáskor bemutatásra került a Nagy-Magyarország Park.

„A néphagyomány a kis telep nevét Mátyás királytól eredezteti, aki vadászat közben lepihenve végül itt is „szállt meg” egy éjszakára. A 2021-ben megújult királyszállási Nagy-Magyarország Parkban minden a Trianon előtti időkről szól, a történelmi Magyarország kulturális és természeti értékeinek állít emléket.

A négyhektáros park különlegessége a növényekből kirakott, több mint 3000 négyzetméteres, térképformájú domborzatmodell, amely a történelmi Magyarországot jeleníti meg. A parkot hét, eredetileg az egykori országhatárokon felállított millenniumi emlékmű másolata díszíti, melyek egyedülálló történelmi és vizuális élményt nyújtanak.” (Virágzó vidékünk_Királyszállás)

Ezt követően a természetbarát szervezeteket foglalkoztató aktuális kérdések kerültek terítékre. Többek között a jelzésfestésről, túravezetők oktatásáról, a megyék szerepéről is tárgyaltunk. A Magyar Természetjáró Szövetséget képviselő Sajtos Péternek számtalan feltett kérdésre, felvetésre kellett válaszolnia, reagálnia. A beszélgetés a vacsorát követően is folytatódott.

Szombaton Várpalotára invitáltak vendéglátóink bennünket. Oláh Tibor várkapitány nagyszerű, érdekfeszítő, humoros kalauzolásával ismerhettük meg a Thury-vár történetét.

„A vár elődjének számító lakópalotát Nagy Lajos király hadvezére, Kont Miklós nádor építtette a XIV. század végén. Ezt az épületet alakította át erődtámmenné Újlaki Miklós az 1440-es években. A később többször is átépített erősség a török háborúk idején fontos szerepet kapott. Nevét Thury György várkapitányról kapta, aki 1566 nyarán sikeresen verte vissza a túlerőben lévő török csapatok ostromát. Palota várát 1593-ban tudta csak elfoglalni a török, kisebb megszakításokkal 94 évig volt török uralom alatt. A vár 1687-től egészen 1890-ig a Zichy család tulajdonában állt. Az épületegyüttes legutolsó, nagyszabású felújítása 2013-ban fejeződött be.” (<https://kirandulastippek.hu/varpalota-thury-var>)

Ezután a csoport a Trianon Múzeumot tekintette meg (néhányan egy alternatív programon vettek részt: Marc Chagall kiállítás volt a városi képtárban).

„A barokk stílusú felsőuradalmi kastély építése gróf Zichy II. Imre felesége, Erdődy Terézia nevéhez fűződik. Az épület pincéjében megtalált alapköv felirata tudatja, hogy az építkezés 1721-ben kezdődött, s a kastélyban található emléktábla szerint 1725-ben készült el.

A történelmi falak között 2001-ben jött létre a Trianon Múzeum Alapítvány, majd az ország szétszakítása után 84 évvel, 2004-ben hivatalosan is megnyitotta kapuit a Trianon Múzeum. 2017-től kezdődően a vár- és kastélyprogram keretei között megvalósult a kastély teljes rekonstrukciója, valamint a Trianon Múzeum kiállításainak megújítása. A Trianon Múzeum a most teljes egészében megújult, a magyar nemzet számára sorsdöntő éveket bemutató kiállításaival egyedülálló a Kárpát-medencében.” (<https://www.trianonmuzeum.hu/a-muzeum-tortenete>)

Az ebédet követően borkóstolóra hívtak bennünket vendéglátóink. A borkóstoló helyszíne az Apponyi-Zichy Pince volt. A Kárpátia Borház szakértője, Borbély Zsolt Attila, régi Kárpát-medencei szőlőfajtákból készített kitűnő borokat mutatott be és kóstoltatott velünk. Nagy élvezettel hallgattuk a rendkívül színvonalas bemutatót és ízlelgettük a remek borokat.

Különjáratí busszal utaztunk vissza a szállásra, ahol további jó hangulatú beszélgetés során régi tréfás turisztatörténeteket is hallhattunk.

A vasárnapi reggelit követően Horváth István, a közép-dunántúli regionális szervezet vezetője tájékoztatta térsége megyei vezetőit, majd a tanácskozás zárásaként Zala megye képviselői vették át a vándorbotot. Jövőre Zala megye ad otthont a találkozóznak.

Nagyon köszönjük a Veszprém Megyei Természetbarát Szövetségnek és elsősorban Harkai Ferenc elnök úrnak és csapatának a tartalmas programokat és színvonalas rendezést.

Schóber József
BMTSZ elnök

30 év együtt

Augusztus utolsó hétvégéjén, 28–30-a között az egyesületi összetartó programunkat tartottuk meg a felújított Váraljai kulcsosházban. Mivel a 2026-os évben egyesületünk, a Dráva Természetbarát Sport Egyesület 30 éves lett, ezért ezt az évfordulót is itt ünnepeltük meg. A háromnapos program szervezését a szállás lefoglalásával kezdtem, majd Viki és Nelli következett a szombat esti játékos feladatok kitalálásával.

Péntek délelőtt Vikivel esleget, italokat és egyéb szükséges holmikat mentünk vásárolni, majd amikor minden megvolt, mentünk Váraljára, ahol a kipakolás után vártuk az aznapra jelentkezett túratársakat. A köszöntőitalok és egy kellemes beszélgetés után megkezdtük az előkészületeket a vacsorához. A megfelelő nyársbotok kiválasztása is megtörtént, majd a nyársaláshoz előkészített anyagokból mindenki saját maga választhatta ki a megfelelő szalonnát, kolbászt, hagymát vagy az otthonról hozott debrecenit. Egy minimál tűz gyújtása és a tűzoltó víz elhelyezése után kezdtük meg az egyénileg már megszokott, precíz műveletet. Itt is folytattuk a beszélgetést, mivel a nyársalásnál idő mindig van és csak egy szabályt kell/illene betartani: „Türelem, türelem, mert ha az nincs meg, akkor megehetted volna nyersen is!” A tűz eloltása és a vacsora elfogyasztása után tovább folyt az értekezés, ahol már a nosztalgiaé volt a főszerep. Előkerültek történetek a hetvenes évek közepétől napjainkig, amik általában mosolyt vagy heves nevetést (röhögést) csaltak az arcokra.

A rendezvényen én vállaltam a konyhafőnöki teendőket, így szombaton már hét óra körül nekiálltam önkéntes segítőimmel (ilyen mindig volt a három napban) az „egyesületi tojásrántotta” előkészítésének. Miben különbözik ez a sima rántottától? Ez, ahogy mi mondjuk, „gazdagon” készül. Szalonna, kolbász vagy/és stifolder elősütése után ebben a zsírban van megpárolva a hagyma, paprika, fokhagyma és egy kis paradicsom, majd visszakerül a már sült anyag és ezután jöhet bele a tojás. Ez a reggeli most a szülinapra stílszerűen harminc tojásból készült!

A reggelivel bevártuk az első érkezőket, megjöttek a Tenkes TE tagjai is, hogy ők is részt vegyenek „ünnepi” napunkon. Jöhetett a rántotta elfogyasztása, majd egy kis pihenő következett. Ezután négy részre oszlott a csapat. Túra, sétatúra, további beszerzés és hadtáp. A túrások indultak elsőnek, ők a Farkas-árok forrásainak felkeresése után a Cigány-hegyre mentek fel, majd Kisújbanya, Óbánya, Kappenvasszer és a kulcsosház következett. Útvonalukon megtettek 13,5 km-t 420 m szintemelkedéssel, és jutott idejük a Lendület-forrás tisztítására is. Gratula! A sétások később indultak a tavak felé és egy tökerülés után a mostanában nyitott lángosozó büfénél állapodtak meg, mielőtt visszatértek a házhoz. A bevásárlók Bonyhádra mentek a megrendelt szülinapi, meglepi tortaért és az italok további beszerzéséért. A hadtáposok először a nem kevés húst (cca. 9 kg) pácolták be, majd rövid pihenő után elkezdtük a csirkeszárnnyak, combok ropogósra sütését, hogy a túrázó, sétáló, anyagbeszerző túratársaink ne éhezzenek az „estebédig”. A kacsaszírban és a sütőben sült ropogósok is hamar elfogytak, a hadtáp pedig nekifogott a cigánylecsó előkészületeinek. A lecsónál is a húsok sütése kezdődött először. Mivel kétféle lecsóval készültünk (oldalasos, csirkés), volt feladat bőven. Csapatunk tagjai is beszálltak a hagyma, paprika, paradicsom, fokhagyma tisztításába, darabolásába, majd a

főzésébe. Itt is volt egy betartandó a folyamatban, kóstolni és véleményt mondani lehet majd, de csak én fűszerezhetek! Délután még jöttek hozzánk Komlórról, majd a vacsorával még egy túratársat vártunk meg Kaposvárról. Azért, hogy ne legyen egyhangú a vacsora, készítettem otthon egy kisebb fazék meglepetés töltött káposztát. Ezek az egyesületi összejöveteleken még soha nem éhezünk, és ahogy itt is olvashattatok, ez most sem következett be... A vacsi után jöhetett a torta, becsületes nevén „Eszterházy”. Rövid kajakóma után páran elköszöntek, majd következhetett a játék, ahol sokrétű feladatokkal szembesültek a csapatok. Volt itt minden, vita, de leginkább nevetés. Pár feladat a sokból: papírepülő készítése, majd elhajítása, töltött rongyzacskók és kézigránát célba hajítása, matematika feladat, növények terméseinek felismerése, lufifigurák készítése, végül a kötélről lógó színes fánk evése bekötött szemmel. Ezt a napot is egy hosszabb beszélgetéssel zártuk, amin képviseltette magát egy erdőlakó is. Róka koma a már lefedett, kihűlőfélben lévő bográcsokat kezdte volna nézegetni, hiába, az illatok vonzóak. Ezen az estén is voltak, akik már másnap feküdtek le...

A vasárnap reggel is az előző reggelhez hasonlóan indult, a koccintóitalok után jöhetett a „harmincas” rántotta. Jóízűen falatoztunk a rántottából, meg az otthonról hozott kiegészítőkből (stifik, kolbászok, paprika, paradicsom, hagyma stb.). Rövid beszélgetés a hétvégéről, majd elkezdünk pakolni: először a saját holmijainkat, majd a maradék ételt is elosztottuk a kíváncsiak szerint, mivel a reggeli után valamiért már nem vágytunk a keményebb ebédre... A kulcsosházat kitakarítottuk, majd elfogyasztottuk ebéd gyanánt a kapott dinnyét.

Összegzésképpen elmondhatjuk, hogy mindenki jól érezte magát, a kajával sem volt probléma. A finom étek mellett napközben mindig volt jobbnál jobb pogácsa is. A jól felszerelt házat sikerült belakni, problémánk nem volt. Köszönöm mindenkinek, aki velünk töltötte a hétvégét vagy csak pár órára is megtisztelt bennünket azzal, hogy együtt voltunk és emlékeztünk egyesületünk elmúlt 30 évére és az előzményekre. Vagyunk jópáran olyanok, akik már 40-50 éve együtt vagyunk a természetjárásban és teszünk is érte!

*Jancsi Attila
Dráva TSE elnök
(a barátainak, ismerőseimnek továbbra is atiKA)*

Papi pipa teljesítménytúra – a rendező szemével

Augusztus 29-én került megrendezésre immár 32. alkalommal az ibafai Papi Pipa teljesítménytúra 15 és 30 km-es távon. Nagyon vártam már ezt a napot. Reggel indulásnál kicsit beborult az ég és erős szél fújt, esőre állt, de aztán ahogy világosodott, kitisztult és kellemes kirándulószerű lett.

Szigetvárról indultam, a kocsiban egy csomó minden, amit kedves támogatók biztosítottak számunkra és a túrázók számára. Reggel 6 óra után értem Ibfára, és egy kedves hölgy kinyitotta a termet a múzeum mellett. Váltottunk pár szót, aztán pakoltam, készültek a fotók, majd érkeztek a többiek.

Lázás munka folyt kint és bent, várva a túrára érkezőket. Felkerültek a molinók, kikerültek a menetkartonok és persze a csapat túrakabálája, a Mackó is. Robival átmertünk Horváthertelendre, kihelyeztük a polgármesteri hivatalhoz a szűrőbélyegzőt a bójával, polgármester úr kinyitotta a kaput, biztosította a vízellátást a túrázóknak, amit ezúton is köszönünk!

Gyorsan telt az idő és már érkeztek is az első túrázók, a pontőrök elfoglalták állásaikat. Egymás után jöttek az előre regisztrált és a nem regisztrált indulók, hihetetlen módon még Budapestről, Dunakesziből, Nagykanizsáról is. Többen sokadszor járták a teljesítménytúrát, de volt, aki „első bálozó” volt.

Jómagam a 15 km-es táv seprűje voltam és már nagyon vártam, hogy indulhassak. Indulás előtt még készült egy közös kép Strasser Péterrel, a túra alapítójával.

Elindultunk Nagymáté felé, az idő csúcs volt, a szél lengedezett, az ég felhős volt. Hamar elértük az első pontot, majd jöhetett Nagymáté. Odaérve Tamás várt minket, egyeztetettük az indulókat és a számokat. Kinéztünk a Hollófészek-kilátóhoz is, amivel plusz 2,6-2,8 km-rel lett hosszabb táv.

Innen visszafelé találkoztunk Eszterékkal, ők beszédtek a bóját, mi pedig mentünk Horváthertelendre, ahol szintén a bóját szedtük be. A csapnál gyorsan frissítettünk és mentünk is tovább Ibafa felé. Ibafára érve a falu szélén még egy frissítés egy Norton kútnál, majd irány a cél!

Sok túrázó volt már a célban és jó volt látni a sok mosolygó, beszélgető embert. Jóízűen ették a lekváros kenyereket, a zsíros kenyeret hagymával. Sokan megnézték a túra ideje alatt a túrázók számára ingyenesen látogatható Ibafai Pipamúzeumot, ezt is köszönjük Ibafa polgármesterének, valamint a múzeumot számunkra bemutató hölgynek. Köszönünk minden segítséget, amit biztosítottak számunkra!

Készültünk egy kis meglepetéssel is: egyesületünk vezetője, Szuhan-Glass Beáta születésnapja volt nemrég, hát megragadtuk az alkalmat és kapott egy kis ajándékot! Ezután összepakoltunk, én is elkészöntem és hazafelé vettem az irányt.

Jó volt látni, hogy ilyen sokan eljöttek ebbe a kis faluba, és a visszajelzések alapján jól érezték magukat. Várunk mindenkit szeretettel jövőre is!

*Szász Tamás
Mecseki Barangolók Társasága*

Tagszervezeti találkozó, Zobákpusztá

2026. szeptember 11-én, pénteken délután a szokásos helyszínen, Zobákpusztán, a Mecsekerdő Zrt. erdei táborhelyén rendezte meg a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség elnöksége a hagyományos őszi tagszervezeti találkozót. Ez évben 11 tagszervezet közel 50 képviselője vett részt a találkozón, melyen a Somogy Megyei Természetbarát Szövetség is képviseltette magát.

A résztvevők köszöntése után Schóber József elnök tájékoztatást adott az augusztus végén a Bakonyban, Királyszálláson megrendezett Dunántúli Megyék Természetbarát Vezetőinek Tanácskozásáról, az ott elhangzottakról, melyek között szerepelt többek

között az útjelzésfestés aktuális helyzete és a pályázattal kapcsolatos várható jövő, valamint az oktatás kérdése.

Ezek után „itthoni” témák kerültek szóba: az ez évi útjelzésfestési munkák teljesítése, a forrásfelújítások, a Dél-Baranyai-dombság és a Geresdi-dombság turistaútjai felújításának szükségessége, a büdös-kúti panteon bővítési munkáinak (emlékfa elhelyezése) késlekedése, egy, a BMTSZ által rendezendő teljesítménytúra terve, valamint a szeptember végi Dél-dunántúli Regionális Természetbarát Találkozó, melyet ez évben szövetségünk rendez. Balázs László, a Somogy Megyei Természetbarát Szövetség elnöke bemutatta a nyáron megjelent új Dél-dunántúli Pirostúra igazolófüzetet.

A találkozót ezúttal is baráti beszélgetésekkel és a szokásos Gida Tibi-féle pörkölt elfogyasztásával zárult, amit ezúton is köszönünk!

Strasser Péter

Egy nap a Papukban – ahol a természet, a történelem és a közösség találkozik

Szeptember 12-én reggel 6 órakor 21 fővel indultunk útnak, hogy ezúttal Horvátország egyik legszebb középhegységébe, a Papukba látogassunk el.

A Papuk nem egyszerűen egy szép hegység. A terület rendkívül gazdag geológiai, természeti és kulturális értékekben, ezért 1999 óta természetvédelmi terület, 2007-ben pedig Horvátország első UNESCO geoparkja lett. A hegység közetei között több százmillió éves képződményeket is találunk, így szinte minden lépésünk egy-egy darabja a Föld nagyon régi történetének.

Jankovac – ahol a természet és az ember története összefonódik

Túránk egyik legszebb és legérdekesebb része Jankovac volt. A festői völgyet erdők ölelik körbe, két tó, patakok és a híres Skakavac-vízesés teszi különlegessé. A vízesés mai formájának kialakításában fontos szerepe volt Josip Jankovićnak, aki a 19. században alakította át a völgyet. Vadászkastélyt építtetett, tavakat alakított ki, és a Jankovački-patak vizét egy sziklafal fölé vezette, így alakult ki a ma is lenyűgöző Skakavac-vízesés.

Jankovac azonban nemcsak a vízesésről és a gyönyörű erdőről mesél. A völgy története szorosan összekapcsolódik a papuki üveggyártással is. A 18–19. század fordulóján ezen a vidéken üveghuta működött, amelyet „Staklana na Skakavcu” néven említenek. Az üveggyártáshoz szükséges egyik fontos alapanyag a fa elégetéséből nyert hamuszír volt, ezért a környék gazdag bükkősei különösen fontosak voltak az üveghuta számára. A Jankovac környéki erdőkben egykor üvegművesek és családjaik éltek, ennek emlékét pedig ma is őrzi a Staklarsko groblje, vagyis az üvegesek temetője.

A völgy fölött található Josip Janković gróf sírhelye is. A különleges, sziklába vájt barlangot maga Janković alakította ki végső nyughelyéül. A sírhelyet az idők során megrongálták, de a Papuk Természetvédelmi Park munkájának köszönhetően később helyreállították, így ma ismét látogatható történelmi emlékhely.

Jankovac tehát egy olyan hely, ahol a természet szépsége mellett szinte minden ösvénynek története van: az egykori üveghutaké, az itt élő embereké, Janković grófé és természetesen magának a Papuknak a története.

15 kilométer, 780 méter szintemelkedés

A jankovaci látogatás után természetesen nem pihenni indultunk, hanem tovább a hegyek közé! Túránk során mintegy 15 kilométert tettünk meg, összesen körülbelül 780 méter szintemelkedéssel. Érintettük az Ivačka glava térségét és csúcsát, majd a Nevoljaš kilátópontja felé folytattuk utunkat.

A Papuk változatos erdei útjai, a meredek emelkedők megmászása és az azokról való leereszkedések igazi túraélményt adtak mindannyiunknak. A túra vége felé aztán már egyre gyakrabban érkezett a kérdés:

– Ugye, már nem lesz ilyen emelkedő?

A válasz pedig természetesen:

– Ez volt az utolsó... de tévedhettek!

Különleges élmény volt számunkra, hogy túránk során több helyen is 700 méter fölötti magasságban járhattunk. Nekünk, mecseki túrázóknak ez azért is érdekes érzés, hiszen a mi szeretett Zengőnk 682 méter magas. Így ezen a napon nemcsak a hegyeket másztuk, hanem egy kicsit a Zengő fölé is kerültünk.

Útközben azonban nemcsak a természet szépségeivel találkoztunk. Megtekintettünk egy II. világháborús partizántemetőt, majd elhaladtunk az 1991-es papuki harcok áldozatainak emlékhelye mellett is. Egy rövid pihenő erejéig megálltunk, és csendben szembesültünk azzal, hogy ez a ma békésnek és nyugodtnak tűnő, gyönyörű középhegység nem mindig volt ilyen.

A természet ugyanaz maradt, az erdők ugyanúgy álltak és a hegyek ugyanúgy magasodtak fölénk – de néhány évtizeddel ezelőtt emberek itt életüket veszítették. Ezek az emlékhelyek mindig emlékeztetnek bennünket arra, mennyire fontos a béke.

És ami egy jó túranapból sem maradhat ki...

A túra végén természetesen mi is elfáradtunk – de azért még nem annyira, hogy egy közös vacsorát kihagyjunk! Harkányban, a Szigeti Csárdában álltunk meg, ahol egy tartalmas és jól megérdemelt vacsorával zártuk a napot. És itt jött a bizonyíték arra, hogy a 15 kilométer és a 780 méter szintemelkedés azért nem tudott mindenkit teljesen kifárasztani... A társaság néhány tagja a vacsora után még táncra is perdült! Úgy látszik, maradt még energia bőven – ami pedig egy dolgot jelenthet: mi még biztosan nem fáradtunk el, és a Papukba vissza fogunk térni! Máskor, más útvonalon, más csúcsokat és újabb történeteket felfedezve.

Köszönjük mindenkinek, aki velünk tartott ezen a különleges napon!

Takács Ferenc
HOTE

25 éves az új János-kilátó a Tubesen

Szeptember 20-án, vasárnap délután a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség és a Mecsek Egyesület megemlékezést tartott a Tubesen abból az alkalmából, hogy 25 éve avatták fel az új János-kilátót. A megemlékezésen felelevenítettük a János-kilátó történetét.

A kilátótorony története

„János-kilátó (Közép-Mecsek): a 612 m magas Tubes-tetőn (Mecsek-Csúcs), a helyszínen bányászott terméskövekből 1910-ben felépült kilátó. Rauch János műszaki főtanácsos, a Mecsek Egyesület alapító tagja és későbbi alelnöke tervei alapján építették a kilátót. 32 lépcsőfok vezetett a mészkőből épített kilátó tetejére, végig korláttal ellátva. A kilátó tetején is vaskorlát volt. Nevét tervezőjéről kapta 1918. május 12-én. A kilátóból szép körpanoráma nyílt a Mecsekre, tiszta időben a Badacsonyi körvonalai is látszottak. A kilátót 1981-ben a tubesi katonai torony felépítésekor lerombolták.” (A Mecsek természetjáró kalauza, 1995)

Egy lelkes természetjáró, Kovács Szabó János fejében született meg a gondolat, hogy a lebontott kilátó helyére új épüljön. Az 1990-es évek elején jött el az idő arra, hogy a nemes cél érdekében alapítványt hozzanak létre. A szervezési feladatokat Kovács Szabó János vállalta magára. A Tubes Kilátó Alapítványt 1991. április 2-án jegyezték be.

Néhány fontosabb adat és időpont a kilátó építéséről:

- 1991. november 5-ére elkészült a pályázati kiírás a kilátó tervének elkészítésére. A nyolc beérkezett tervből Biczó László és Horváth Margit munkája nyerte el a megvalósítás lehetőségét.
- 1995. szeptember 22-én délelőtt 11 órakor volt az alapkőletétel.
- A szervező- és adománygyűjtő munka nehéz éveit követték. Kovács Szabó János 160 céget keresett meg.
- A fedezetek függvényében minden évben tovább nőtt a kilátó. Jött a sok kis támogató, a pénz, a segítség, a kétkezi munka. Tucatnyi helyi cég építőanyaggal, fuvarral, gépekkel és munkával támogatta a torony ügyét. A rádió és a televízió műsoraikkal, riportjaikkal, az újságok cikkeikkel segítették a népszerűsítést, tették ismertté a toronyépítést. A híre immár szájról-szájra járt. A természetbarátok is részt vettek a pénz előteremtésében: megrendezésre került a Tubes Kupa tájékoztatósi túraverseny, melynek nevezési díjait – több éven át – az alapítvány számlájára utalták. Pezsgőt palackoztak Tubes néven. Időközben lehetővé vált az SZJA 1%-ának felajánlása az alapítvány számára, ami szintén nagy segítséget jelentett az anyagi források előteremtésében.

- A jórész közadakozásból felépített új, 22 m magas kilátóra – melynek második, felső kilátószintje 16 m magasan van – 2000. október 19-én került fel a tető. A kilátó ünnepélyes avatása 2001. szeptember 15-én volt.

Most, a 25. évforduló perceiben is köszönetet mondunk a gondolat megszületéséért, a küzdelmes munkáért, a támogatásokért, hogy ez a szép kilátó, a Mecsek egyik „büszkesége” felépülhetett!

Schóber József

Miért szeretünk túrázni?

Mókuserék. Éled az életed a fogyasztói társadalomban, mint egy szorgos méh a kaptárban. Igyekszel megfelelni az elvárásoknak, akár a saját érdekeid háttérbe szorítása árán is. Végzed a munkád, közben egy irodában ülsz vagy egy járműben. Pollenzsűrőn átszűrt vagy légkondi által lehűtött levegőt lélegzel be, monitort vagy érintőképernyőt bámulsz. Mesterséges világ vesz körbe, mesterséges fényforrások által látsz. Számítógépek zúgását, telefonok jelzőhangjait hallod, amik tudatják veled, hogy üzeneted érkezett. Nem érzed jól magad a bőrödben, nem tudod miért, de legbelül tudod, hogy valami nincs rendben. Pedig mindened megvan, amit pénzért megvehetsz és mégis...

Aztán a közösségi médiában szembe jön egy esemény. A leírását olvasva régről, a gyerekkorod mélyéről felbukkan egy emlék, egy furcsa érzés. Egy osztálykirándulás képei villannak fel az elmédben. Döntesz, rákattintasz az „ott leszek” gombra.

Egy hét múlva egy túrán gyalogolsz, hegynek felfelé. Szakad rólad a veríték, a hátizsákod hevederei húzzák a válladat, alig kapsz levegőt, épp kezded megbánni az egészséget. Egy fának támaszkodva megállsz pihenni. Miután kitörölted a szemedből az izzadságcseppeket, lehunyod a szemed és próbálsz rendezni a lélegzetvételeidet. Először csak a csend tűnik fel, ami körbevesz. Aztán hangokat hallasz, fúj a szél, zizegnek a levelek, madarak énekelnek, valamilyen bogár zúg el a füled mellett, valahol a távolban víz csobog. Amikor már nem a szádon kapkodod a levegőt, hanem az orrodon keresztül lélegzel, megérzel szagokat, illatokat. Bomlásnak indult korhadó fa, cserjék nyíló virágai. A becsukott szemhéjaidon érzed a nap melegét. Mikor kinyitod a szemed, már nem egy legyőzhetetlen akadályt látsz az emelkedő domboldalban, hanem egy élő erdőt, egy felfedezésre váró zöld világot. Nem érted a változást, de átadod magad neki. Megigazítod a hátizsákadat és újult erővel vágsz az emelkedőnek...

Különféle tájékozási, túravezetői tanfolyamokon felmerült, hogy miért is szeretünk kijárni az erdőbe? Az egyszerű válasz szerint: mert jól érezzük magunkat. De miért? Mert nyugalmat áraszt, ellazít, oldja a feszültséget stb. Ez is mind igaz, de a fő kérdés az lenne, hogy miért hat így az erdő, a természetben való tartózkodás az emberi szervezetre?

Bizonyára sokan ismerik az erdőfürdő fogalmát. Ez egy Japánban kifejlesztett ökoterápiás módszer a stressz csökkentésére az erdőben végzett meditációs gyakorlatok révén. Nem kell a résztvevőnek hinnie a módszer sikerében, a kedvező hatások attól függetlenül is mérhetők, kimutathatók. Ez közvetlen kapcsolatot feltételez a természetes

környezet és az emberi test működése között. Az egyik lehetséges megoldás, válasz a kérdésre a régmúltban keresendő.

Az ember – amilyenek ma ismerjük – több mint 300.000 éve jelent meg a Földön. De ezt sokmillió éves evolúciós fejlődés előzte meg. Fossziliákból és egyéb maradványokból a kutatók elég jól ismerik az elő- és ősemberek testi fejlődését, a végtagok használatának szerepét, az agy térfogatának és teljesítményének növekedését. Nagyjából tudjuk, hogyan élt, mozgott, táplálkozott, szaporodott, gondolkodott. Amit nem tudunk, hogy mit érzett. A lelki világa ismeretlen, csak néhány 10 000 évvel ezelőttről van tudásunk kezdetleges vallási rítusokról, de az ezt megelőző időszak ismeretlen ebből a szempontból. Valószínűleg az agyi kapacitás növekedésével valamilyen lelki, érzelmi fejlődés már évmilliókkal ezelőtt megindult. A korai embert – miközben a lelke, pszichéje kialakult – természetes környezet vette körül. Erdők, fák, bokrok, rétek, kövek, folyók. Az érzelmek, érzések, a lélek (és persze a test is) úgy alakultak az idők folyamán, hogy ilyen környezetben érezze jól magát az ember.

Ez így is maradt hozzávetőleg 300 évvel ezelőttig. Addig a bolygó lakosságának 90–95%-a természetközeli életmódot folytatott, a mezőgazdaságból élt, a szabadban dolgozott és csak aludni tért be házba. Az ipari forradalommal viszont alaposan megváltozott a helyzet. Zsúfolt nagyvárosok jöttek létre, az emberek a falvakból a nagyobb településekre vándoroltak, hogy kielégítsék a gyárak munkaerőigényét. Kiszakadtak az addigi természetes élőhelyükről, szakítottak korábbi életmódjukkal. A zsúfoltság, a szennyező anyagok járványokat szültek, az emberek gyárakban, műhelyekben töltötték az idejük jelentős részét, alig látták a napot, füsttel kevert levegőt lélegeztek be, fertőzött vizet ittak és teljes egészében mesterséges, épített környezet vette körül őket. Idővel a körülmények ugyan javultak, de a természettől való kiszakítottág megmaradt. Létrejött az, amit ma fogyasztói társadalomnak nevezünk.

Aztán valamikor a 19. század végén megfogalmazódott az igény a szervezett természetjárásra. Az arisztokraták vadászatai mellett a munkások, polgárok is egyre többször mentek kirándulni, túrázni az erdőkbe, hegyekre. Ez a mai napig tartó folyamat. A természetjárás nem csak egy kikapcsolódás, a szórakozás egy formája, nem a kocsmázás alternatívája, hanem az emberi szervezet szükséglete.

A lélek nem tudott olyan gyorsan változni, ahogy az ember élete változott az urbanizált környezet hatására. Az erdei környezetben tapasztalható pozitív érzések, érzelmek hátterében pedig az áll, hogy ilyenkor „hazatérünk”. Olyan helyen vagyunk, ahol a lelkünk jól érzi magát, abban a környezetben, amibe a természet létrehozta és kifejlesztette. Az emberi fajnak a természet az igazi, az eredeti otthona.

*Balázs Róbert
Mecseki Barangolók Társasága*

MÚLTIDÉZŐ

A havi-hegyi korpusz története

Pécs és a Mecsek egyik különleges (és turisztikai) látványossága a Tettye melletti Havi-hegyen álló kereszt, melyet Rétfalvi Sándor szobrászművész készített 1969-ben, miután 1964-ben részeg fiatalok ledöntötték az 1845 óta ott álló régi kőkeresztet. A BMTSZ honlapja (új honlap) anyagának frissítése során sokat böngésztem az interneten fellelhető adatokat az emlékekhez, emlékhelyekhez is. Ennek során akadtam rá az alábbi érdekes írásra, melyben a szobrászművész maga meséli el az új keresztben álló korpusz elkészültének történetét. Rétfalvi Sándor elbeszélését Orbán György jegyezte le 2018 márciusában.

Strasser Péter szerk.

„A nemrég elhunyt Rétfalvi Sándor korábban elmesélte Orbán Györgynek a talán legismertebb műve keletkezését – most Olvasóink is megismerkedhetnek a történettel.

1965-ben vagy ’66-ban fiatalok duhajkodtak a Havihegyen, egyikük – vagányságból? – ledöntötte a szikla csúcsáról a feszületet – kezdi Rétfalvi. A kőkorpusz is összetört. A rossz nyelvek egy később nagyhirű professzorhoz kötötték a huligánkodást, de nem lett büntetőjogi következménye. Sokan mentették, a pártnál is „elsikálták” az ügyet. Maradt a szikla, és a kereszt hiánya.

Cserháti püspök úr megragadta az alkalmat, végigjárta a helyi párt- és állami vezetőket, hogy ez tarthatatlan: új kereszt kell! El is fogadták, bár amikor konkrétabbra fordult az igény, akkor a tanácselnök már arra hivatkozott, hogy a terület a városé, arra nekik kellene engedélyt adniuk. Cserháti megkérdezte, hogy mennyi az ára egy „keresztnyi” területnek. Meglepte az ellenfelet, osztottak-szoroztak, mennyit érhet a szikla csúcsa – végül előálltak egy irreálisan magas árral. Rendben – jött a válasz és lett helye a feszületnek. Aztán persze kiderült, hogy a városnak a Barbakán-kert kellene valójában. Kalász úr, a gazdasági ügyek tudója azon a véleményen volt, hogy a kert inkább teher, akár át is adhatja a püspökség a városnak. Erős gesztus a város felé és bőven ki van fizetve a tettyei keresztállítás.

Cserháti püspök – mivel a régi rommá tört – nemcsak új, de kortárs feszületet szeretett volna. Az akkori „nagyokat” kereste meg, először Somogyi Józsefet, aki amellet, hogy a képzőművészeti főiskola rektora is volt, épp akkor lett a képzőművész szövetség elnöke. Közismert volt, hogy a reformátusok világi vezető tisztét is betöltötte. Elhárította a megítisztelő ajánlatot, hogy „most nem tudja vállalni”. Pátzay Pál is hasonlóan válaszolt, sőt az általa javasolt fiatal Csíkszentmihályi Róbert is.

Rétfalvi Sándor 1964-ben került Pécsre, az akkor alakult művészeti középiskola fiatal tanára volt. Minden előzetes referencia, álló köztéri munka nélkül. Nem is a püspök gondolt rá, hanem Horányi János Lukács volt cisztercita gimnáziumi tanár, aki a havihegyi kápolna papjaként érintett volt a ledöntött feszület ügyében. Akkoriban futott be a fiatal szobrásznak az első köztéri megbízás, egy 220 cm-es fekvő nő, kőből. Egy bérelt garázsban faragott éppen, amikor megállt a ház előtt egy nagy fekete autó, a püspöki titkár Rétfalvi művész urat kereste, hogy a püspök úr hívhatja. – Így, koszosan, mun-

karuhában? – Jártam már maguknál otthon, itt az ing-gatya-öltöny, menjünk! – és men-
tünk. Mintha az égből pottyant volna oda.

Jártál már a palotában? – kérdezi tőlem Sándor. – Akkor voltam ott először, fel a hatal-
mas lépcsőházban, aztán a térre néző szárnyon a termék, egyik a másikból nyílik, a végén
látszott fény, hogy ott vannak, de ilyen kicsiknek látszottak! Ott ült a püspök és a tanács-
adó testülete, ilyen-olyan rangú öreg papok, nagyon fiatal voltam közöttük.

Kiderült, hogy XX. századi munkát kívánnak, bronzból, hogy ne törjön, mint a kő.

Készítettem egy makettet, hát nagy felzúdulás fogadta: tulajdonképpen egy hagyomá-
nyos korpuszt akartak mégiscsak. Csak a püspök meg Kalász Gyula hallgattak. Baj volt a
tőviskoszorúval, hogy olyan, mint az ördög szarva, mintha a gonosz telepedett volna rá.
Meg miért van pöcse? Erre lehetett mondani, hogy ez még mintázás előtti állapot, de az
ördögöt vállaltam, miért ne lehetne belelátni akár azt is? Erre nagy csönd lett, így bocsá-
tottak el. Le is tettem róla, hogy ebből lesz bármi.

Később tudtam meg, hogy két német püspök járt Cserhátinál, meglátták a makettet, lel-
kesek lettek, el akarták vinni magukkal, meg is fizetik, de kell nekik! Mikor megtudták,
hogy az „udvar” akadályozza a megvalósítást, azt tanácsolták, hogy rendeld el, és kész!
És tényleg, felgyorsultak az események. Hivatott a püspök, '69 elején járhattunk, és azt
kérdezte, hogy mennyi időre van szükségem, hogy kész legyen. Mondom neki, hogy nem
úgy van az, mert a mintázás még csak tőlem függ, de az öntés egy ekkora szobornál
évekbe kerül. Tudtam, hogy nyolc évre vállalnak éppen, annyira tele voltak munkával.
Az öntődét bízod csak rám! Béreltem egy garázst, ott folyt a mintázás, de gipszben sehogy
sem sikerült megoldani az akasztást abban a formában, ahogy a maketten elképzeltem,
vagy a csontok, vagy a statika, valami nem stimmelt. Az volt a cél, hogy a test „lebeg-
jen”, váljon el a kereszttől. Jó markos fiatalember volt, akitől a helyet béreltem, segített
is, ha valamit egyedül nem bírtam emelni. Ajánlkozott, hogy próbáljuk ki élőben. Fel is
állt arra az alig arasznyira megemelt keresztre, és a karjánál fogva úgy függeszkedett,
ahogy elképzeltem. Öt perc se kellett, annyira fájt neki, hogy alig tudtam ölben leszedni
– de megvolt a pozíció!

Az öntéshez a püspök beöltözött teljes díszbe, sőt Kalász úr is a rangjának megfelelő
egyházi ruházatban jött. Persze a mercivel mentünk. Az öntőde vezetője, egy volt AVH-s
őrnagy fogadott, már vártak minket. A püspök előadta, hogy akkor augusztusban szeret-
ne avatni. Na, de ez nem úgy van, nekünk Prágától Varsóig sorban állnak a megrendelé-
seink, öntő, illetve szabad kapacitás nincs. A püspök megdicsérte őket, megnyugtató,
hogy ilyen jó helyen készül a feszület. Mégis, mennyibe kerül? Mert fizetné. Van egy kis
baj, mert dollárban tenné. Helyben. Kérte Kalász úrtól a táskát, és elővett egy köteg,
tényleg egy köteg dollárt! Csönd lett, aztán lázas számolás, kaptunk kávé. Került öntő is,
visszahívták erre a munkára Raffaello Vignali mestert, az öntőde korábbi alapító tulajdo-
nosát, vele még jobban is jártunk. Kijött egy szám, azt a püspök kifizette, és mehettünk
haza. Ez valamikor 1969 februárjában történt, és augusztusban tényleg avatott a püspök.
Az egyezségben benne volt a szállítás és a felállítás is. Valami hiba történt a betonkereszt
méretezésével, ezért a két kart nem lehetett közvetlenül a bronzszögekkel rögzíteni a
betonba, ahogy eredetileg képzeltem, hanem helyben kellett a betonra rászerezkeszteni egy
fém pántot. Még jól is mutatott, de a bronz és a vas árt egymásnak, nem egyformán kor-
rodálódnak, most már valamit kezdeni kellene ezzel a problémával.

Sütő úr vezette az öntöde csapatát. Két napra bővült az egynapos munka. A püspök a palotában megaltatta, megvacsoráztatta őket. Sokfelé jártam az országban, meg azon kívül is, de azt, hogy megeshet, hogy egy püspök gondoskodjon vacsoráról, és ellenőrizze, hogy rendben van-e az ágyam, nem hittem volna! – mesélte utána.

Augusztus elején van a templom búcsúja, Havas Boldogasszony. Óriási volt a tömeg, de se a várostól, se a megyétől, se a párttól nem jött senki. Nagy hőség, erős napsütés volt, de amikor a püspök az ünnepi mise után kijött a templomból és megindult a papjaival, ministránsokkal és a tömeggel a háta mögött az új kereszt felé, hirtelen óriási szél támadt, fekete felhők, a püspököt ketten fogták, hogy ne fújja le a szél a szikláról. Aztán, amikor az avatás-felszentelés megtörtént, elült a szél, újra kisütött a nap. Soha nem felejttem el!

Horányi atya szól, hogy este, amikor már túl vagyunk az ünnepségen, jöjjünk vissza. Kiváló ember volt, nagyszerűen főzött, szerette és értett is a zenéhez, jól csellózott. Sánta volt, az egyik lábát húzta. Szóval este visszamentünk, és mikor sötét lett, kigyulladtak a reflektorok, és ott állt teljes kivilágításban a kereszt! Kisült, hogy az atyát megkeresték a közelben lakó munkásörök – akik tényleg munkások voltak –, hogy ők engedélyt kértek a parancsnokuktól, hogy kihozzák a raktárukból az eszközöket. A havihegyi új feszületet két este munkásörök világították ki!”

Lejegyezte:

Orbán György

Pécs, 2018. március

(Forrás: <https://www.jelenkor.net/pecs/2139/a-havihegyi-korpusz-tortenete>)

HÍREK

- **Turistaútjelzések felújítása:** a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség útjelzésfestői befejezték az ez évi jelzésfelújításokat. 2025-ben – az MTSZ pályázatának keretében – összesen mintegy 69 km hosszon újítottak fel jelzéseket a Mecsekben, az Ormánságban és a Villányi-hegységben. A munkákban a Dráva TSE, a HOTE, a Mecseki Barangolók Társasága, a POEÜ, a Tenkes TE és a komlói Hétdomb TE jelzésfestői, természetjárói vettek részt.
- **A Mecsek Híradó az Arcanumban:** az Arcanum is átvette a Mecsek Híradó eddigi számait. Az Arcanum Magyarország legnagyobb és folyamatosan bővülő digitális periodika adatbázisa, a teljesség igényével teszi hozzáférhetővé több száz hazai tudományos- és szakfolyóirat, valamint heti- és napilap minden lapszámát. Az elmúlt 30 év alatt kb. 30 millió oldal digitalizálása és publikálása történt meg, 2026 augusztusától a Mecsek Híradók is megtalálhatók. Természetesen az Arcanum a Mecsek Híradókat indexelte, így a szó szerinti keresés is működik benne. A több millió oldalas szöveglományban történő keresés, továbbá a több száz kiadvány tartalomjegyzékének böngészése díjtan, azonban a dokumentumok megjelenítéséhez előfizetés szükséges. Egyéni előfizetés nélkül helyi könyvtárakban is megnézhető!

- **Dél-dunántúli Pirostúra:** megjelent a túramozgalom új igazolófüzete. A füzetet a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség irodájában (Pécs Timár utca 21.) is meg lehet vásárolni az iroda nyitvatartási idejében (keddenként 16.30–18.00 óra között). Az igazolófüzet ára 4000 Ft.
- **Újabb forrásfelújítások:** a Mecseki Forrásvédnökök felújították a Hársas-forrást és a Tixi-forrást. Mindkét forrásnál ismét a kifolyócsövön jelentkezik a vízhozam.
- **Új pihenő a Betyár-forrásnál:** a Kelet-Mecsekben a nemrég felújított Betyár-forrás mellé a Mecsekerdő Zrt. új erdei asztalokat, padokat helyezett ki.

Rendezvények

- ♦ **október 3., szombat: „Őszi Tenkes 40, 30, 20, 10, 6” teljesítménytúra.** R.: Tenkes Természetbarát Egyesület, Dráva Természetbarát Sport Egyesület. A túra kiírását lásd a szeptemberi Mecsek Híradóban! További információ: Jancsi Attila (☎ 20/580-6078). A túra részletei, tudnivalók: <https://tturak.hu/hikeOccasion/8473/details>
- ♦ **október 3., szombat: „Sólyom László emléktúra”.** A kiírást lásd a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség nyílt túrájánál!
- ♦ **október 4., vasárnap: „Eperjesi Ernő emléktúra”.** A kiírást lásd a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség nyílt túrájánál!
- ♦ **október 10., szombat: Kéktúrázás napja.** R.: Magyar Természetjáró Szövetség. A kéktúra útvonalán szervezett túrákon előzetes regisztrációval lehet részt venni! Részletek és regisztráció a program honlapján: <https://kekturazasnapja.kektura.hu/>
- ♦ **október 11., vasárnap: Király László emléktúra.** A kiírást lásd a Hétdomb Természetbarát Egyesület nyílt túrájánál!
- ♦ **október 13., kedd: Természetbarátok Klubja. Barlangok a Mecsekben – a felszín alatt világ.** Milotta Péter előadása. Mi rejtőzik a felszín alatt? Az előadás során megismerhetjük a barlangok kialakulását, típusait és természeti értékeit, bepillantathatunk különleges élővilágukba, valamint szó lesz a barlangkutatásról és a felszín alatti világ védelméről is. Helyszín: Pécs, Balokány – Pepita Községi Tér (Zsolnay Vilmos u. 12.), időpont: 17 óra. Információ: Takács Ferenc (☎ 20/805-3405, e-mail: tf.hote@gmail.com)
- ♦ **október 16., péntek: Örökségünk – délutáni diskurzus.** Élménybeszámoló vetítéssel. R.: Hétdomb Természetbarát Egyesület. Helyszín: Komló, Községek Háza (48-as tér 1.); időpont: 17 óra. Információ: Őri Zsuzsanna (☎ 20/376-6437).
- ♦ **október 17., szombat: „Kincses Mecsek” teljesítménytúra (30, 20, 10 km, Családi élménypálya).** R.: Mecseki Barangolók Társasága. Rajt: Pécs, Misina TetőPont, 7.00-8.00 (30 km), 7.00-9.30 (20 km), 8.00-11.00 (10 km), 9.00-13.00 (Családi élménypálya). Cél ugyanott. Nevezési díjak: 3500, 3000, 2000 ill. 1500 Ft/fő. Előnevezés esetén (október 12-ig) minden távon 500 Ft kedvezmény. Előnevezés: <https://n9.cl/67vki>
A részvétel a Családi élménypályán 10 éves kor alatt ingyenes. Információ: Szuhán-Glass Beáta (☎ 20/928-9928, e-mail: mbte2023@gmail.com).
További részletek: <https://tturak.hu/hikeOccasion/8426/details>

- ♦ *október 23., péntek: „Éger-völgy 40, 20, 10” teljesítménytúra.* R.: Közös Nevező* Mecseki Mátrix Csoport. Rajt: Pécs, Éger-völgy, Teca Mama Kisvendéglő, 6.00-8.00 (40 km), 8.00-10.00 (20 km), 8.00-12.00 (10 km). Cél ugyanott. Nevezési díj: valamennyi távon 700 Ft/fő. Figyelem! Előnevezés kötelező, határidő: október 22-én 20.00 óra! Előnevezés és a túra részletei: <https://tturak.hu/hikeOccasion/6943/details> Információ: Kövecs Ferenc (☎ 70/704-4057).
- ♦ *október 28., szerda: Ötórai beszélgetések. Dél-balatoni vartúrák – Bodnár Katalin előadása.* R.: Mecsek Egyesület. Helyszín: Mecsekerdő Zrt. (Pécs, Rét u. 8.), időpont: 17 óra.
- ♦ *október 30., péntek: Emlékezés régi túratársainkra.* R.: Baranya Megyei Természetbarát Szövetség. Helyszín: Büdös-kút (Közép-Mecsek), Baranyai Természetjárók Panteonja. Időpont: 14 óra. Találkozás Remete-réten 13.10-kor (elérhető a pécsi távolsági autóbusz-állomás 23-as kocsiallásáról 12.45-kor Abaligetre induló autóbusszal), Remete-rétről gyalog Büdös-kútra (1,8 km). Információ: Schóber József (☎ 20/437-8314).
- ♦ *október 31., szombat: Csermely Vilmos emlékverseny – turista kategória. „Nem kell futni”* – részvétel turistaként egy tájfutó versenyen. R.: Pécsi Orvos Egészségügyi Sportkör. Rajt: Fehér-kúti kulcsosház, 9.00-9.30. Cél ugyanott. Nevezési díj: 500 Ft térképenként. Részvétel előzetes nevezéssel, a nevezési díjat a helyszínen kell fizetni. Információ: Nagy Balázs (☎ 20/976-5582). Részletek és az előzetes nevezés kitöltése megtalálható a BMTSZ honlapján az Eseménynaptárban: <https://baranyatermeszetbarat.hu/index.php/esemenynaptar/nem-kell-futni>
- ♦ *október 31., szombat: Onedoor Trail teljesítménytúrák (Jakab Ultra Trail /50 km/, Misina Trail /25 km/, Tubes Trail /12 km/).* R.: Onedoor Trail. Rajt: Pécs-Tettye, Semiramis Kávézó, 6.00-7.00 (50 km), 7.00-8.00 (25 km), 10.00-17.00 (12 km). Cél ugyanott. Nevezési díjak: előnevezéssel 7000, 5000 ill. 3000 Ft/fő, helyszíni nevezéssel – a létszámkeret függvényében – 8500, 6500 ill. 4500 Ft/fő. Előnevezési határidő: október 30. Információ: Seres Milán (☎ 30/544-8769).
A túra és az előnevezés részletei: <https://tturak.hu/hikeOccasion/8383/details>

A BARANYA MEGYEI TERMÉSZETBARÁT SZÖVETSÉG NYÍLT TÚRÁI

- ▶ *október 3., szombat: „Mecsek turistája túramozgalom”. Útvonal: Hosszúhetény – Zengő – Püspökszentlászló – Hosszúhetény (10 km, szintemelkedés: 450 m). Találkozás: 8.45-kor a pécsi távolsági autóbusz-állomáson a 11-es kocsiallásnál, a szekszárdi busznál (az autóbusz 9 órakor indul). A túra Hosszúhetényből a Tavasz étteremtől indul 9.30-kor. Túravezető: Szuhán-Glass Beáta /*Mecseki Barangolók Társasága*/ (☎ 20/928-9928, e-mail: mbte2023@gmail.com).*
- ▶ *október 3., szombat: „Sólyom László emléktúra”. Útvonal: Pécsvárad – Zengő – Cigány-hegy – Réka-kunyhó – Pécsvárad (20 km, szintemelkedés: 760 m). Indulás: 8.30-kor Pécsvárad, Vár utca autóbusz-megállótól (Pécsről elérhető a távolsági autóbusz-állomás 8-as kocsiallásáról 8.00-kor induló pécsvárad buszjáratral). Túravezető: dr. Takács Krisztina. Információ: Takács Ferenc /*HOTE*/ (☎ 20/805-3405, e-mail: tf.hote@gmail.com).*

- ▶ *október 4., vasárnap: „Eperjesi Ernő emléktúra; Eltűnt falvak nyomában III. – Nyárád, Hodács, Cikó eltűnt falvai”.* Útvonal: **Máré csárda – Hodács – Nyárád – Vörösfenyő kulcsosház – Nyomákói-kút – Cikai-forrás – Máré csárda** (10 km, szintemelkedés: 314 m). Indulás: Komló autóbusz-állomásról a 7.40-kor induló mekényesi buszjáratral (Pécsről elérhető a távolsági autóbusz-állomás 7-es kocsiallásáról 7.00-kor induló komlói buszjáratral /Komlóra érkeznek: 7.36/). Túravezető: Papp László /*Hétdomb TE*/ (☎ 30/243-1860, e-mail: koku0820@gmail.com).
- ▶ *október 18., vasárnap: „Eltűnt falvak nyomában IV. – Fonyászó, Barnakő falvai”.* Útvonal: **Máré csárda – Máré-vár – Sín-gödör – Barna-kő – Komló, Spar** (9,4 km, szintemelkedés: 353 m). Indulás: Komló autóbusz-állomás 7-es kocsiallásáról 7.40-kor induló mekényesi buszjáratral (Pécsről elérhető a távolsági autóbusz-állomás 7-es kocsiallásáról 7.00 órakor induló komlói busszal). Túravezető: Papp László /*Hétdomb TE*/ (☎ 30/243-1860, e-mail: koku0820@gmail.com)
- ▶ *október 23., péntek: „Takács Gyula emléktúra”.* Útvonal: **Hősök tere – Fehér-kút – Büdös-kút – Szentkút – Lajkó** („Ürög felső” am.). Táv: 16 km, szintemelkedés: 380 m. Találkozás: 9.15-kor a Hősök terén. A találkozási hely elérhető az Úránvárosból 8.35-kor induló 4-es autóbuszsal (Árkádnál van 8.50-kor). Túravezető: Becze László /*Fekete Bárány TE*/ (☎ 30/172-2821, e-mail: vizitata@citromail.hu).
- ▶ *október 23., péntek: „Mecseki Láthatatlanok nyomában a Kelet-Mecsekben”.* Útvonal: **Pécsvárad – Réka-kunyhó – Kisújbanya – Cigány-hegy – Vár-völgy – Máré-vár – Magyaregregy** (16 km, szintemelkedés: 580 m). Indulás: 8.00-kor Pécsvárad, Szentháromság térről (Pécsről elérhető a távolsági autóbusz-állomás 8-as kocsiallásról 7.00-kor induló bonyhádi buszjáratral, ami Pécsvárad kollégium megállóhelyre érkezik 7.30-kor, onnan 400 m gyalog). Túravezetők: Böröcz István és Banga László /*HOTE*/. Információ: Takács Ferenc (☎ 20/805-3405, e-mail: tf.hote@gmail.com).
- ▶ *október 24., vasárnap: „Kerüljük meg a hegyet”.* Útvonal: **Villány – Szoborpark – Nagyharsány – volt Teleki-pince – Villány** (16 km, szintemelkedés: 300 m). Találkozás: Találkozás: 7.35-kor Villány vasútállomáson (Pécsről elérhető a 6.50-kor Magyaráboly felé induló vonattal). Túravezető: Andrásék Csaba /*Tenkes Természetbarát Egyesület*/ (☎ 70/375-4872, e-mail: andrasekcs@gmail.com).

A Hétdomb Természetbarát Egyesület nyílt túrái, komlói kiindulással

(A túrákról információ kérhető: Őri Zsuzsanna, ☎ 20/376-6437).

- ▶ *október 10., szombat: „Ősz a Nyugat-Mecsekben”* (a Mecsek Egyesülettel közös túra). Útvonal: **Árpádtető – Tripammer-fa – Melegmányi-völgy – Páfrányos – Erzsébet út – Mánfa, Árpád-kori templom – Mánfa – Budafa** (12 km, szintemelkedés: 320 m). Indulás: 8.20-kor Árpádtetőről (elérhető Komlórol és Pécsről is a 8.00 órai buszjáratral). Túravezető: Őri Zsuzsanna.
- ▶ *október 11., vasárnap: „Források mentén – Király László Emléktúra”*
I. Útvonal: **Máré csárda – Textiles-forrás – Máré-vár – Gergely-Éva-forrás – Pásztor-forrás – Dölgkút-tető – Dobogó – Kata-forrás – Vörösfenyő kulcsosház – Máré csárda** (14 km, szintemelkedés: 360 m). Túravezető: Sashalmi Lajos.

II. Útvonal: **Máré csárda – Vörösfenyő kulcsosház – Kata-forrás – Vörösfenyő kulcsosház – Máré csárda** (11 km, szintemelkedés: 200 m). Túravezető: Németh Margit. Indulás mindkét távra a 7.40-es mekényesi buszjáratral (Pécsről elérhető a távolsági autóbusz-állomás 7-es kocsállásáról 7.00-kor induló komlói busszal).

► **október 17., szombat: „Kalandtúra a Kelet-Mecsekben”.** Útvonal: **Szászvár – Cseppegő-árok – Vörösfenyő kulcsosház – Iharos-kút – Máré-vár – Szöge-hegy – Komló** (20 km, szintemelkedés: 717 m). Indulás a 7.40-es mekényesi buszjáratral. Túravezető: Horváth Attila (Magyaregregyen száll fel a buszra).

► **október 18., vasárnap: Gyermecktúra – „Eltűnt falvak nyomában IV., Fonyásző Barnakő falvai”.** A kiírást lásd a Baranya Megyei Természetbarát Szövetség nyílt túráinál! Túravezető: Papp László.

► **október 25., vasárnap: „Emlékezés a már „Végtelenben” túrázókra”**

I. Útvonal: **Máré csárda – Pap-erdő – Almás – Magyaregregy – Babina – Vörösfenyő kulcsosház – Nyomákői-kút – Máré-forrás – Máré csárda** (15 km, szintemelkedés: 360 m). Túravezető: Jenczer Dóra.

► II. Útvonal: **Máré csárda – Vörösfenyő kulcsosház – Kata-forrás – Vörösfenyő kulcsosház – Máré csárda** (11 km, szintemelkedés: 200 m). Túravezető: Németh Margit. Indulás mindkét távra a 7.40-es mekényesi buszjáratral.

A Mecsek Egyesület nyílt túrái

► **október 10., szombat: Ősz a Nyugat-Mecsekben** (a Hétdomb Természetbarát Egyesülettel közös túra). A részleteket lásd a Hétdomb Természetbarát Egyesület nyílt túráinál!

► **október 31., szombat: „Kalandozás a Sín-gödörben – Fotós túra 3.”.** Útvonal: **Zobápuszta – Takanyó – Hidasi-völgy – Sín-gödör – Barna-kő – Pap-erdő – Magyaregregy** (13 km, szintemelkedés: 340 m). Találkozás 8.45-kor a pécsi távolsági autóbusz-állomáson, a 11-es kocsállásnál (az autóbusz 9 órakor indul). Túravezető: Müller Nándor (☎ 20/957-5775, e-mail: muller.nandor62@gmail.com).

DDNPI természetjáró, természetismereti rendezvények

A Duna–Dráva Nemzeti Park Igazgatóság turisztikai szolgáltatásairól (programok, bemutatóhelyek, tanösvények, túralehetőségek) a nemzeti park honlapján található: www.ddnp.hu/okoturizmus

► **október 10., szombat: Halászati bemutató a Boki-Dunánál.** A program során az ártér működésébe, őseink halászati módszereibe pillanthatunk be a Boki-Duna mellett. Lehetőség lesz a mára szinte elfeledett halászeszközök megismerésére, kézbevételére is. Helyszín: Boki-Duna (Erdőfűn áthaladva kb. 1,5 km-re), időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra. Részvételi díj: 1500 Ft/fő.

► **október 16., péntek: Tematikus barlangtúra az Abaligeti-barlangban – földrajz.** A program résztvevői az általános barlangi túránál részletesebben ismerhetik meg a barlang kialakulásának földrajzi folyamatait, a karszterületek működését. A tematikus

túra során nem csak szemügyre vehetjük a szebbnél szebb cseppköveket, a barlang oldásos és koptatásos formakincsét, hanem kialakulásukról, fejlődésükről is számos érdekességet hallhatunk. Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 15.00 óra. A program időtartama: 1,5 óra. Részvételi díj: a barlangi belépő ára A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges (☎ 72/498-766)! A résztvevők maximális létszáma 20 fő. A programon való részvételt 12 éves kor felett ajánljuk.

► **október 17., szombat: Őszi hangulat Drávaszentesen** [jelvénygyűjtő túra]. A Duna-Dráva Nemzeti Park Drávai Tájegysége, Barcs-Drávaszentés határában évtizedek óta végez természetvédelmi kezelési beavatkozásokat, valamint idegenforgalmi tevékenységet is. A túra a Dráva Kapu Bemutatóközpontból indul, meglátogatjuk az állatbemutatónk, részben érintjük a meglévő tanösvényünket, mely mentén megfigyelhetünk legelő szürke marhákat, hódvárát, vonuló madarakat és az őszi tájat, miközben elérjük az egyik madármegfigyelő épületünket. A túra végén szalonnasütésre lesz lehetőség az udvarunkban erre a célra kialakított tűzrakó helyen, ahol vizesblokkok is igénybe vehetők. Helyszín: Barcs-Drávaszentés, Dráva Kapu Bemutatóközpont. Időpont: 10.00 óra. A program időtartama: 3 óra, utána kezdődik a szalonnasütés. Részvételi díj: 1500 Ft/fő. Jelentkezés: Schulcz Andrea (☎ 30/377-3393).

► **október 24., szombat: Őszi kenu túra Külső-Bédán.** A Duna-Dráva Nemzeti Park területén található Béda-Karapancsa a Duna magyarországi alsó szakaszának egyik legértékesebb és legkülönlegesebb élőhely-együttese. Programunkon erre a páratlan természeti területre kalauzolgatjuk az érdeklődőket. A résztvevők a Duna hullámterében kanyargó, varázslatos Külső-Béda mellékágon evezhetnek, miközben a túravezető betekintést nyújt a vidék gazdag élővilágába és feltárja a terület természeti értékeinek titkait. Találkozási pont: Kölked, Őrszolgálati iroda (megközelítés a Mátyás utca felől), időpont: 9.00 óra. A program időtartama: 4 óra. Részvételi díj: 2-14 éves korig: 2000 Ft/fő, 14 éves kor felett: 2500 Ft/fő. A program résztvevőinek létszáma korlátozott, ezért előzetes jelentkezés szükséges (☎ 30/846-6020)! A kenu túra indulását a vízállás befolyásolhatja: a Duna 200 cm alatti, illetve 650 cm fölötti mohácsi vízállása esetén nincs lehetőség a túra biztonságos lebonyolítására. Kérjük, figyeljék honlapunkat, ahol tájékoztatást adunk az esetleges változásokról!

► **november 3., kedd: DDNP Klub. Parrag Tibor: A természetvédelem nemzetközi lehetőségei – A Mura-Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum.** Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs), időpont: 17.00 óra. A részvétel ingyenes.

Mecsek Híradó. A Baranya Megyei Természetbarát Szövetség információs kiadványa. Szerkeszti: Strasser Péter. Megjelenik minden hónap első keddjén (július és augusztus kivételével). A közlésre szánt anyagokat minden hónap 20-áig kérjük a szövetséghez eljuttatni (7621 Pécs, Tímár u. 21.). Ügyeleti idő: kedd 16.30–18 óra. Szerkesztői telefon: 20/522-2953; e-mail: pvtisz01@gmail.com; internet: www.baranyatermeszetbarat.hu